

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/8/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712204425
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6712204425.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa: BL Telecom debt, s. r. o., 811 08 Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45 535 108, zast. splnomocnenou advokátskou kanceláriou: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., 811 08 Bratislava, Šoltésovej 14, proti odporcovi: G. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX T., L. E. XXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: OZ právna pomoc spotrebiteľom, 040 13 Košice, Sofijská 13, zast. splnomocneným advokátom: JUDr. Ladislav Mikluš, Advokátska kancelária 040 01 Košice, Stará Baštová 2, miesto pre doručovanie: 040 13 Košice, Budapeštianska 8, o zaplatenie 253,16 € s prísl., na odvolanie vedľajšieho účastníka zo dňa 18. 10. 2012 proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 10C/73/2012-74 zo dňa 03. 10. 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v časti, v ktorej nepriznal vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania, potvrdzuje.

V ostatných častiach zostáva uznesenie okresného súdu nedotknuté.

Vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd konanie o zaplatenie zastavil, odporcovi nepriznal náhradu trov konania, vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania, navrhovateľovi vrátil súdny poplatok z návrhu na začatie konania v sume 9,87 € prostredníctvom daňového úradu. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ vzal návrh na začatie konania späť. K zastaveniu konania došlo z podnetu navrhovateľa. Do konania vstúpil na strane odporcu vedľajší účastník a to občianske združenie na ochranu práv spotrebiteľa. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania posudzuje účelnosť jednotlivých úkonov advokáta v konaní, pričom môže dôjsť k záveru, že napriek tomu, že daný úkon v zmysle vyhlášky advokát skutočne vykonal, súd takýto úkon nebude považovať za účelný pre uplatňovanie a bránenie práva účastníka. Súd zastáva názor, že nie je možné všeobecne ustáliť, že trovy právneho zastúpenia advokátom sú vždy trovami potrebnými na účelné uplatňovanie a bránenie práva. Súd sa potom zamerlal na skúmanie toho, či trovy vedľajšieho účastníka, ktoré vynaložil na svoje zastúpenie advokátom, boli trovami účelne vynaloženými v súlade s ust. § 142 ods. 1 OSP. Odporca „neudelil“ vedľajšiemu účastníkovi plnomocnenstvo na zastupovanie. Z obsahu spisu je dokonca pravdepodobné, že odporca ako hlavný účastník do dnešného dňa nemá vedomosť o vstupe vedľajšieho účastníka. Združenie z podstaty svojej existencie musí byť schopné samo poskytnúť spotrebiteľovi potrebnú pomoc v konaniach pred štátnymi orgánmi. Ak nie je schopné takúto kvalifikovanú pomoc poskytovať a musí sa dať zastúpiť advokátom, je otáznym zmysel jeho existencie. Právnu pomoc spotrebiteľom teda poskytuje advokát a nie občianske združenie, ktorého je činnosť pomoci spotrebiteľom hlavným poslaním.

Vedľajší účastník v podanom odvolaní namietal uznesenie okresného súdu v časti, v ktorej okresný súd vedľajšiemu účastníkovi nepriznal právo na náhradu trov konania. Tvrdenie súdu, že cieľom vedľajšieho účastníka nie je ochrana práv spotrebiteľa ale dosiahnutie odmeny, je v rozpore s faktom, že vedľajší účastník podáva vyjadrenia vo veci aj vtedy ak sa nedá čakať úspech v snahe očistiť zmluvy od neprijateľných zmluvných podmienok. Súd nevidí zmysel existencie združenia napriek tomu, že vedľajší účastník dosiahol v konaní zmysel. Spotrebiteľ nebol zaviazaný na plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ust. § 93 ods. 2 OSP dáva významné procesné právo vymedzenej skupine subjektov, ktorými sú združenia na ochranu práv spotrebiteľov. Nie je ani dôvod na aplikáciu ust. § 150 OSP. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy vtedy, ak sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi, ale súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Súdna prax v tejto súvislosti zastáva názor, že musí ísť o celkom výnimočný prípad. Či ide o výnimočný prípad musí súd vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétneho prípadu. Nepriznanie náhrady trov konania znamená, že združeniu a jeho členom sa odčerpávajú finančné prostriedky, čo mu zabraňuje v jeho ďalšej aktívnej činnosti na podporu spotrebiteľov v súdnych konaniach. Trovy právneho zastúpenia bezprostredne súviseli s konaním. Vedľajší účastník svoje právne a skutkové posúdenie vykonal pri prvom úkone, ktorý mu patrilo, preto tento úkon nie je nadbytočný. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka nebolo iba formálnym uplatnením jeho procesného práva bez náležitej starostlivosti a opodstatnenosti. Záver o tom, že občianske združenie musí mať zo svojej podstaty odborný aparát na právnu pomoc spotrebiteľom je nesprávny, neústavný a neudržateľný. Navrhovateľ podáva neopodstatnené žaloby, potom cieľom združenia je, aby sa zamedzilo podávaniu takýchto žalôb. Vedľajší účastník poukázal na rozhodovaciu činnosť súdov. Žiadal uznesenie okresného súdu v napadnutej časti zmeniť a priznať náhradu trov prvo a druhostupňového konania. Uviedol, že v prípade, ak sa krajský súd nestotožní s jeho argumentáciou, navrhuje konanie prerušiť a obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnymi otázkami, ktoré v podanom odvolaní konkretizoval.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 OSP prejednal a uznesenie okresného súdu v napadnutej časti podľa ust. § 219 ods. 1 OSP potvrdil z týchto dôvodov.

Z ust. § 93 ods. 1 OSP vyplýva, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa ust. § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa ust. § 93 ods. 4 OSP v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z citovaných ustanovení potom vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu združenie na ochranu občana má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože ako už bolo vyššie uvedené, možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ust. § 93 ods. 2 OSP. Ustanovenie § 93 ods. 4 OSP výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Z toho potom je možné vyvodit' záver, že vedľajší účastník má, rovnako ako každý hlavný účastník, právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. V rámci civilného súdneho konania sa toto právo realizuje aj možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a potom má právo aj na náhradu trov konania. Vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania, teda aj náhrada trov právneho zastúpenia v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V súdnej veci súd konanie zastavil, pretože navrhovateľ vzal návrh na začatie konania v celom rozsahu späť.

Podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c/ OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak bolo konanie zastavené.

Podľa ust. § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania, takáto možnosť nastáva vtedy, ak sú splnené podmienky ust. § 146 ods. 2 OSP, to znamená, je uložená povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zaviniť, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie je možné ale posudzovať len z procesného hľadiska. Potom v zásade platí, že ak navrhovateľ vzal návrh na začatie konania späť, je povinný nahradiť odporcovi trovy konania. Navrhovateľ v súdnej veci vzal návrh na začatie konania späť po tom, čo vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania. Návrh navrhovateľa bol podaný nedôvodne, k späťvzatiu návrhu došlo v dôsledku procesného zavinenia navrhovateľa. Potom navrhovateľovi podľa ust. § 146 ods. 2 OSP vznikla povinnosť nahradiť odporcovi a tiež aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania, ktorých súčasťou sú aj trovy právneho zastúpenia.

Vedľajší účastník v danom prípade združenie založené na ochranu spotrebiteľa sa môže dať v konaní zastúpiť advokátom. Združenie môže v konaní vystupovať buď samostatne, alebo prostredníctvom splnomocneného zástupcu, ktorým môže byť advokát. Ak zákon garantuje právo na zastúpenie účastníka v súdnom konaní, potom pochybnosť okresného súdu o účelnosti vynaloženia trov konania, je v rozpore so zákonnou garanciou na právne zastúpenie.

Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, fyzickej osobe aj právnickej osobe, štátnemu orgánu. Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania. V tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní. V súvislosti s riešením otázky svojho právneho zastúpenia v rámci zákonom upravených možností to znamená že nemôže byť vopred vylúčený z voľby možnosti voliť si svoje zastupovanie advokátom. Ak po dôvodne vznesenej námietke premlčania pôsobil vstup vedľajšieho účastníka pre navrhovateľa odradzujúco v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku, vzal návrh na začatie konania späť a žiadal konanie zastaviť, potom vstup vedľajšieho účastníka v tomto konaní bol dostatočne účinným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v súdom konaní.

Argumentácia okresného súdu o nehospodárnosti a účelovosti zastúpenia vedľajšieho účastníka je právne neudržateľná. Ak sa účastník môže dať v konaní zastupovať advokátom, potom je námietka, že ak sa dá vedľajší účastník zastúpiť advokátom dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania nezrozumiteľná, pretože v danom prípade nejde o navyšovanie trov ale o vznik trov v dôsledku ústavného práva na zastupovanie.

Podľa ust. § 150 ods. 2 OSP ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť. Predmetom sporu je zaplatenie sumy 253,16 € s prísl., čiže ide o drobný spor v zmysle ust. § 200ea OSP. Zákon hovorí, že v drobných sporoch nemusí súd priznať trovy vôbec, alebo môže znížiť trovy konania prisudzované úspešnému účastníkovi, „ak sú neprimerané voči pohľadávke“ (§ 150 ods. 2 OSP). Zákon nedefinuje pojem „primerané“ a ani judikačná prax nevygenerovala rozsah primeranosti. V súdnej veci ide o prípad, kedy je možné aplikovať ust. § 150 ods. 2 OSP, účastníkovi nepriznať právo na náhradu trov konania, pretože tieto sú neprimerané voči pohľadávke.

Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie okresného súdu v napadnutej časti.

Vedľajší účastník navrhol prerušiť konania a požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke, ktorú konkretizoval.

Odvolací súd nerozhodol o návrhu na prerušenie konania.

Okresný súd uznesením č. k. 10C/73/2012-62 zo dňa 27. 09. 2012 návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania zamietol.

Vedľajší účastník v podanom odvolaní žiadal prerušiť konanie a požiadať súdny dvor Európskych spoločenských spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke, túto v podanom odvolaní konkretizoval. O návrhu vedľajšieho účastníka ale už bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu č. k. 10C/73/2012-62 zo dňa 27. 09. 2012.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.